

Tisková zpráva

Postoje české veřejnosti k demonstracím pořádaným spolkem Milion chviliek pro demokracii – leden 2020

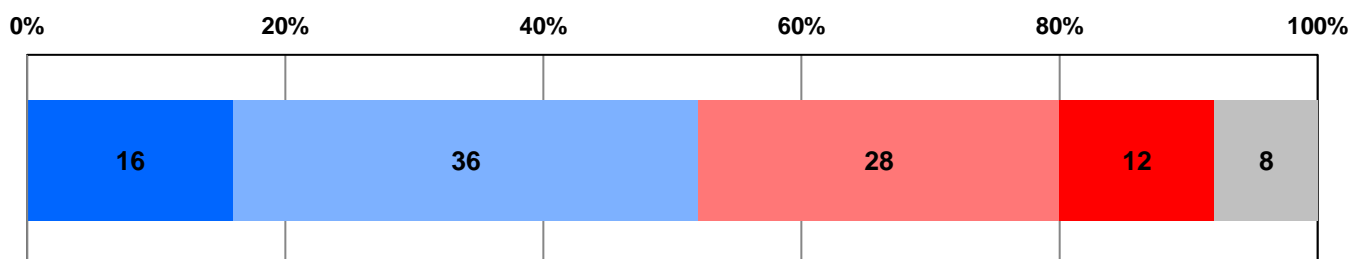
- ⊙ Nadpoloviční většina (52 %) české veřejnosti se domnívá, že je důležité vyjadřovat svůj názor účastí na demonstracích.
- ⊙ Téměř dvě třetiny (64 %) české veřejnosti nejen slyšely o demonstracích pořádaných spolkem Milion chviliek pro demokracii, ale také ví zhruba (36 %) nebo dokonce velmi dobře (28 %), čeho se tyto demonstrace týkají.
- ⊙ Demonstrace pořádané spolkem Milion chviliek pro demokracii podporuje přibližně třetina českých občanů (32 %), nadpoloviční většina (52 %) je naopak nepodporuje.
- ⊙ Pouze o málo více než čtvrtina (28 %) českých občanů se domnívá, že účastí na demonstracích přispějí lidé k dosažení cílů spolku Milion chviliek pro demokracii.

Zpracovala:
Naděžda Čadová
Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
Tel.: 210 310 588; e-mail: nadezda.cadova@soc.cas.cz



Do svého lednového šetření zařadilo Centrum pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR sadu otázek týkajících se postojů českých občanů k demonstracím obecně a poté specificky k demonstracím, které pořádá spolek Milion chviliek pro demokracii. Na úvod celého bloku jsme všem respondentům položili otázku, zda podle jejich názoru je, nebo není důležité vyjadřovat svůj názor účastí na demonstracích.

Graf 1: Důležitost vyjadřování svého názoru účastí na demonstracích¹



■ Rozhodně je to důležité ■ Spíše je to důležité ■ Spíše to není důležité ■ Rozhodně to není důležité ■ Neví

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 11. – 22. 1. 2020, 1052 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Nadpoloviční většina (52 %) české veřejnosti se domnívá, že je důležité vyjadřovat svůj názor účastí na demonstracích, když 16 % to označilo za „rozhodně důležité“ a 36 % za „spíše důležité“. Naopak dvě pětiny (40 %) občanů si myslí, že to důležité není, když 28 % uvedlo, že to „spíše není důležité“ a podle 12 % to „rozhodně není důležité“. Pouze necelá desetina (8 %) respondentů se k položené otázce neuměla vyjádřit a zvolila možnost „nevím“.

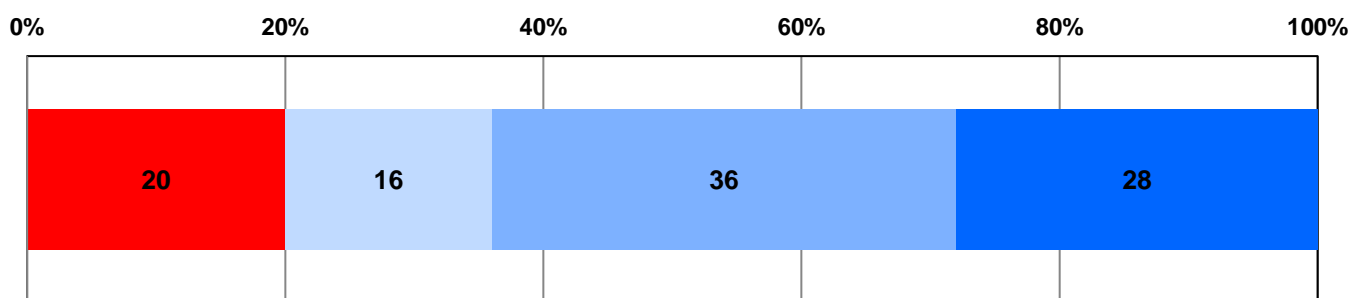
Tvrzení, že je důležité vyjadřovat svůj názor účastí na demonstracích, výrazně častěji podpořili studenti a obecně mladí lidé ve věku do 30 let, dotázaní žijící v Královéhradeckém či Olomouckém kraji, z hlediska politické orientace potom respondenti, kteří se řadí na pravou stranu politického spektra a dotázaní, kteří by ve volbách chtěli podpořit

¹ Znění otázky: „Myslíte si, že je, nebo není důležité vyjadřovat svůj názor účastí na demonstracích?“ Možnosti odpovědí: Rozhodně to je důležité, spíše to je důležité, spíše to není důležité, rozhodně to není důležité.

Piráty, ODS, STAN nebo TOP 09. Naopak lidé nad 60 let, důchodci, obyvatelé Karlovarského kraje, dotázaní řadí se na škále politické orientace jednoznačně nalevo a respondenti, kteří by ve volbách hlasovali pro SPD, KSČM nebo Trikolóru, častěji nepovažovali za důležité vyjadřovat vlastní názor formou účasti na demonstracích.

V další otázce jsme se už konkrétně zaměřili na demonstrace, které pořádá spolek Milion chviliek pro demokracii, a všech respondentů jsme se zeptali, zda o těchto demonstracích slyšeli a zda ví, čeho se tyto demonstrace týkají.

Graf 2: Slyšel o demonstracích pořádaných spolkem Milion chviliek pro demokracii?²



- Ne, o těchto demonstracích neslyšel
- O těchto demonstracích slyšel, ale neví, čeho se týkají
- O těchto demonstracích slyšel a zhruba ví, čeho se týkají
- O těchto demonstracích slyšel a ví dobře, čeho se týkají

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 11. – 22. 1. 2020, 1052 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

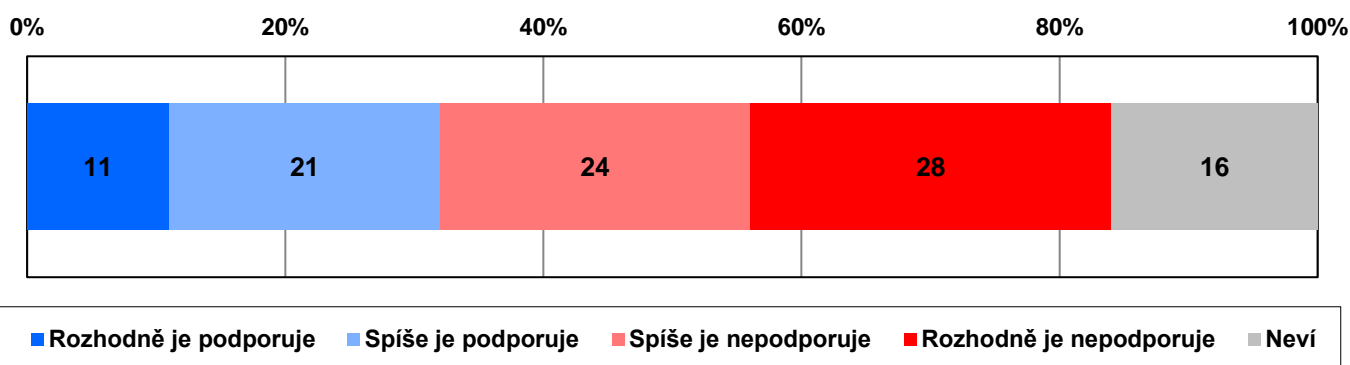
Pětina (20 %) českých občanů dosud nezaznamenala informace o demonstracích, které pořádá spolek Milion chviliek pro demokracii, další zhruba šestina (16 %) respondentů o demonstracích sice slyšela, ale neví, čeho se tyto demonstrace týkají. Naopak téměř dvě třetiny (64 %) české veřejnosti o demonstracích nejen slyšely, ale ví zhruba (36 %) nebo dokonce velmi dobře (28 %), čeho se tyto demonstrace týkají.

O demonstracích významně častěji neslyšely ženy (tuto odpověď zvolilo 24 % žen a 16 % mužů), muži naopak častěji uváděli, že o demonstracích slyšeli a ví velmi dobře, čeho se týkají (33 % mužů, 23 % žen). Relativně lépe jsou o těchto akcích informovaní lidé ve věku 20 až 29 let, s vysokoškolským vzděláním, studenti, podnikatelé a osoby samostatně výdělečně činné, obyvatelé Prahy, dotázaní hodnotící životní úroveň vlastní domácnosti jako dobrou, lidé řadí se na pravou stranu politického spektra, voliči Pirátů či STAN a respondenti, kteří označili za rozhodně důležité vyjadřovat své názory formou účasti na demonstracích. Odpověď, že o demonstracích vůbec neslyšeli, nebo slyšeli, ale neví, čeho se týkají, častěji volili respondenti se základním vzděláním, špatnou životní úroveň vlastní domácnosti, nezaměstnaní, lidé řadí se na škále politické orientace do středu a voliči ČSSD.

Všech respondentů jsme se dále zeptali, jaký je jejich názor na tyto demonstrace, zda je podporují, nebo nepodporují. Výsledky zachycuje graf 3.

² Znění otázky: „Slyšel jste o demonstracích, které pořádá spolek Milion chviliek pro demokracii?“ Možnosti odpovědí: Ne, o těchto demonstracích jste neslyšel, o těchto demonstracích jste slyšel, ale nevíte, čeho se týkají, o těchto demonstracích jste slyšel a zhruba víte, čeho se týkají, o těchto demonstracích jste slyšel a víte dobře, čeho se týkají.

Graf 3: Podporuje, nebo nepodporuje demonstrace pořádané spolkem Milion chviliek pro demokracii?³



Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 11. – 22. 1. 2020, 1052 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

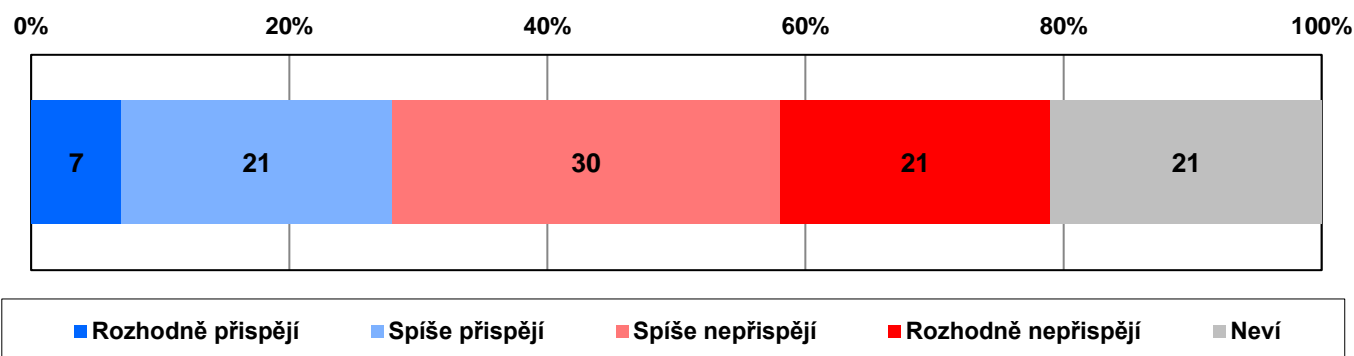
Podporu demonstracím pořádaným spolkem Milion chviliek pro demokracii vyslovila v lednu 2020 necelá třetina (32 %) české veřejnosti, když 11 % tyto akce podle svých slov „rozhodně podporuje“ a 21 % „spíše podporuje“. Nadpoloviční většina (52 %) občanů naopak tyto akce nepodporuje, v tom 24 % „spíše nepodporuje“ a 28 % „rozhodně nepodporuje“. Přibližně šestina dotázaných (16 %) se pak k položené otázce neuměla vyjádřit a zvolila možnost „nevím“.

Větší podporu demonstracím pořádaným spolkem Milion chviliek pro demokracii vyslovují mladí lidé ve věku do 30 let, občané s vysokoškolským vzděláním, dobrou životní úrovní, studenti, vyšší odborní zaměstnanci, dotázaní, kteří se sami zařazují na pravou stranu politického spektra, obyvatelé Prahy a Královéhradeckého kraje a z hlediska stranických preferencí volí ODS, TOP 09, Pirátů a STAN. S menší podporou a naopak častějším odmítnutím se tyto akce setkávají u lidí nad 45 let věku, se středním vzděláním bez maturity a vyučených, důchodců a kvalifikovaných dělníků, u respondentů, kteří se na škále politické orientace sami zařadili do středu nebo k levici, obyvatel Plzeňského a Libereckého kraje a voličů ANO a SPD. Podporu demonstracím častěji uváděli také respondenti, kteří současně považují za důležité vyjadřovat svůj názor účastí na demonstracích, a kteří vědí velmi dobře, čeho se týkají demonstrace pořádané spolkem Milion chviliek pro demokracii. Dotázaní, kteří tyto akce nepodporují, pak významně častěji volili odpověď, že o těchto demonstracích slyšeli a zhruba vědí, čeho se týkají. Lidé, kteří uváděli, že o demonstracích vůbec neslyšeli, nebo slyšeli, ale nevědí, čeho se týkají, se častěji neuměli vyjádřit, zda demonstrace, které organizuje spolek Milion chviliek pro demokracii, podporují, nebo nepodporují a volili odpověď „nevím“.

Na závěr celého bloku otázek věnovaných obecně demonstracím a konkrétně pak těm, které pořádá spolek Milion chviliek pro demokracii, jsme se respondentů zeptali, zda podle jejich názoru lidé účastí na těchto demonstracích přispějí k dosažení cílů spolku Milion chviliek pro demokracii. Výsledky jsou zobrazeny v grafu 4.

³ Znění otázky: „Jaký je Váš názor na tyto demonstrace? Podporujete, nebo nepodporujete tyto akce?“ Možnosti odpovědí: Rozhodně je podporujete, spíše je podporujete, spíše je nepodporujete, rozhodně je nepodporujete.

Graf 4: Přispějí demonstrace k dosažení cílů spolku Milion chviliek pro demokracii?⁴



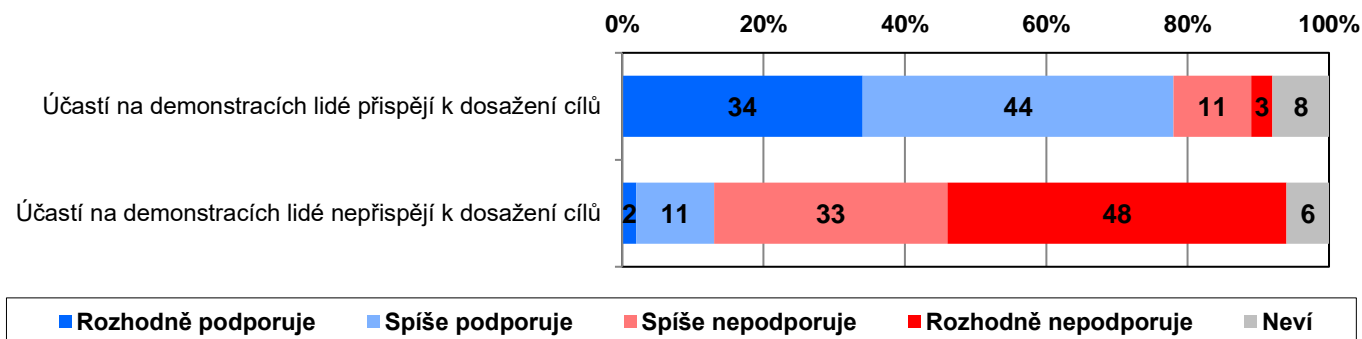
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 11. – 22. 1. 2020, 1052 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Pouze o málo více než čtvrtina (28 %) českých občanů se domnívá, že účastí na demonstracích přispějí lidé k dosažení cílů spolku Milion chviliek pro demokracii, v tom 7 % uvedlo, že „rozhodně přispějí“ a 21 %, že „spíše přispějí“. Nadpoloviční většina dotázaných (51 %) naopak nevěří, že by účastí na demonstracích lidé přispěli k dosažení cílů spolku Milion chviliek pro demokracii, když podle 30 % občanů k těmto cílům „spíše nepřispějí“ a podle 21 % „rozhodně nepřispějí“. Více než pětina oslovených (21 %) neměla v této otázce jasno a zvolila odpověď „nevím“.

Názor, že lidé účastí na demonstracích přispějí k dosažení cílů spolku Milion chviliek pro demokracii, častěji vyjádřili mladí lidé do 30 let, respondenti s vysokoškolským vzděláním, s dobrou životní úrovní vlastní domácnosti, studenti, dotázaní, kteří se na škále politické orientace řadí k pravici, voliči Pirátů, ODS či TOP 09, respondenti, podle kterých je důležité vyjadřovat svůj názor účastí na demonstracích, a kteří slyšeli o demonstracích pořádaných spolkem Milion chviliek pro demokracii a dobře vědí, čeho se tyto demonstrace týkají. Naopak ke skeptické skupině patří ve větší míře muži (55 %, ženy 48 %), lidé starší 60 let, respondenti se středním vzděláním bez maturity nebo vyučení, důchodci, dotázaní, kteří se sami zařadili k levici nebo levému středu, voliči ANO a SPD, občané, podle kterých není důležité vyjadřovat svůj názor účastí na demonstracích, a kteří o demonstracích pořádaných spolkem Milion chviliek pro demokracii slyšeli a zhruba vědí, čeho se týkají.

Respondenti, kteří věří, že lidé účastí na demonstracích pořádaných spolkem Milion chviliek pro demokracii přispějí k dosažení cílů tohoto spolku, a kteří jsou k tomu naopak skeptičtí, se výrazně lišili v tom, zda tyto akce podporují, nebo nepodporují (viz graf 5).

Graf 5: Podporuje/nepodporuje demonstrace pořádané spolkem Milion chviliek pro demokracii podle toho, zda věří, že lidé účastí na demonstracích přispějí k dosažení cílů tohoto spolku



Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 11. – 22. 1. 2020, 1052 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

⁴ Znění otázky: „Myslíte si, že lidé účastí na těchto demonstracích přispějí k dosažení cílů spolku Milion chviliek pro demokracii?“ Možnosti odpovědí: Rozhodně přispějí, spíše přispějí, spíše nepřispějí, rozhodně nepřispějí.

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v20-01</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>11. 1. - 22. 1. 2020</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Vážení dat:</i>	<i>Vzdělání X NUTS2, věk X NUTS2, pohlaví X kraj, velikost místa bydliště X věk, vzdělání X věk</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr a vážení dat:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1052</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>182</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - kombinace dotazování CAPI a PAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PD.107, PD.108, PD.109, PD.110</i>
<i>Kód tiskové zprávy:</i>	<i>pd200224</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>24. února 2020</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Naděžda Čadová</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíří námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý. |